

Frimureriet - en livslang skole

O. KNUTRUD

Ikke en hemmelig orden, men et lukket forbund. Hva frimureriet holder for seg selv, er utelukkende læresystemet. Formålet er kjent, og enhver har tilgang til lovene. Kronikkforfatteren er professor i barnekirurgi og stormester i Den Norske Frimurerorden.

En informasjonsbrosjyre utarbeidet av vår orden heter det: «Den Norske Frimurerorden er en frittstående, selvstendig sammenslutning av menn fra alle yrkesgrupper som over hele landet møtes for et kristent grunnlag & arbeide på sin personlighets utvikling og å omgås i tradisjonsbundne og verdige former.»

Den Norske Frimurerorden er ikke en hemmelig orden, men vårt arbeide foregår i et lukket forbund. Ordenen trer klart frem, og medlemsfortegnelsen er åpen for alle. Likeledes har vi gitt almenheten adgang til våre lover hvori det blant annet i første kapittel heter: «Frimurerordenen har sitt utspring i et gilde og samfunn som er innstiftet i gammel tid til Guds, den allerhøyestes ære.» Og videre: «Den Norske Frimurerorden krever tilslutning til den kristne tro som betingelse for å være medlem. Innenfor denne ramme kreves ikke tilslutning til særskilte dogmer eller bekjennelser.»

Våre hemmeligheter består i vårt læresystem. Det at vi gjerne har villet holde dette for oss selv, har vært grunnlag for angrep på frimureriet fra mange kanter opp gjennom årene. Vi kjenner alle den redsel som totalitære samfunn og stater har hatt overfor frimureriet.

Angrep på vårt frimureri er kommet også fra kanter hvor vi vel ikke hadde ventet det. Når slike angrep kommer, bør man søke å forstå bakgrunnen for dem, særlig fordi disse angrepene har en annen karakter. De er ikke sensasjonspreget i ordets rette forstand. Angrepene bærer preg av at de som kommer med dem, er på kjetterjakt. Det underlige er at de synes å gå amok fordi de har fått for seg at det brukes kister og hodeskaller. Dette skremmer, heter det, og det finnes lite forenlig med kristen praksis.

At kristne skulle ha en så lite realistisk holdning overfor døden, er meg ubegripelig. Våre symboler er talende verktoy. De anvendes ikke for underholdningens skyld. Det er ingen lek med skremser. Livets symboler og arbeidets symboler er vel så viktige. Men livet består av faser; fødsel, barndom, arbeide og glede og livets avslutning. Frimureriet består i en reise gjennom livet frem mot et mål, og symbolene er redskaper som gjør reisen mer innholdsrik og planmessig, og som gir oss evnen til å se målet og strebe mot det.

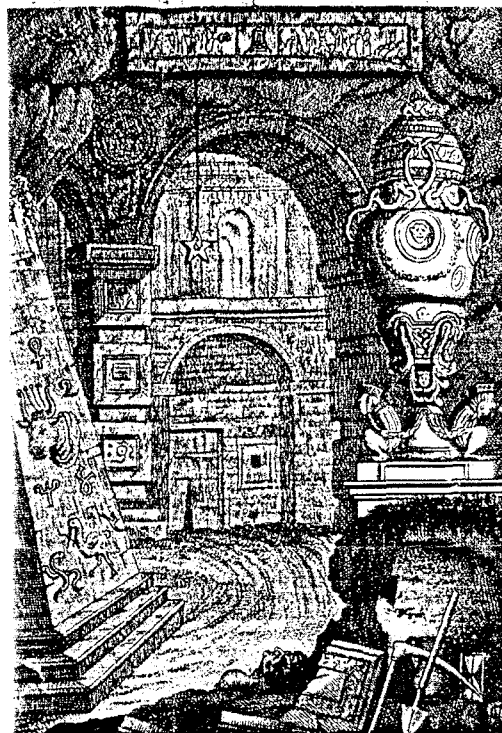
” Livets, dødens og arbeidets symboler ”

Vi står klart frem og beretter overfor omverdenen at vårt frimurersystem er basert på den kristne religion. Nå er det ikke noe nytt at det også kommer angrep fra kristent hold. Vi har selv opplevet det, og jeg har lyst til å trekke frem det angrep på frimureriet som kom fra professor Fredrik Nielsen i København i 1882 og som resulterte i et tilsvarende svar fra frimureren og santalmissjonæren Lars O. Skrefsrud. Skrefsrud skriver i sitt svar til professor Nielsen, utgitt i København i 1883 med tittelen «Basis er vår kristentro»: «Hva jeg hovedsagelig beklager ved professor Nielsens skrifter om frimureriet i Norden, er at han ikke tok seg tid til bedre å undersøke sine kilders verd og innhold, samt til edrueligere å vite vidnesbyrd og dra slutninger før han skrev og rettet så alvorlige, ja til dels grusomme, anklager mot det nordiske frimureri og dets medlemmer. Han ville da som den rettsindige mann han er kjent for, være kommet til en ganske annen oppfatning av det nordiske frimureris forhold til kirken enn han nu har, og han ville da ikke have rettet så mange urettferdige beskyldninger mot det nordiske frimureri som han i sine ovennevnte skrifter har gjort.»

” Dette burde alle prester oppleve ”

Videre skriver Skrefsrud: «Logen vil kun at dens medlemmer skulle forsøke å løse sin livsoppgave på vår kristentros basis både som kristen, menneske og murer, og lese Den Hellige Skrift med et troende sinns redelighet og fromhet.»

Han slutter med å si: «Jeg vet hva jeg selv personlig har gjennomgått i logen og læst med egne øine i akterne at de nordiske logers basis er vår kristentro, og jeg vet hva vår kristentro er både med hjerte og hode og skal ikke først lære det av professor Nielsen. Jeg har erfart dem på mitt eget hjerte.»

SYMBOLER: Mozarts opera «Tryllefløyten» er sterkt påvirket av frimurersymboler. Fra tittelbladet i førstetugaven.

Den Norske Frimurerorden er en selvstendig orden, likesom de øvrige nordiske ordener. Vi har samarbeidet med en rekke frimurerloger og storloger rundt om i verden, idet vi har etablert gjensidig besøksrett. Hvert lands frimurerorganisasjon er imidlertid et selvstendig samfunn. Man må således bedømme det norske frimureri ut fra det norske frimureris egne ritualbøker, hvor de første tre grader har fått en annen karakter enn i det internasjonale frimureri fordi ritualene skal stemme overens med innholdet i høygradsritualene.

De nordiske frimurerordener har et spesielt intimt samarbeide fordi de alle arbeider etter det samme system. Sogneprest Herman Lunde uttalte i en kronikk i Bergens Aftenblad den 28. desember 1931 om dette: «Nu er det gått vel 12 år siden min intrådelse i Ordenen. Men det er saa langt fra at jeg er blitt skuffet eller angret at jeg tvert om efter indre forsterket overbevisning og ydre erfaring takker Gud, fordi jeg blev ført inn på denne bane.»

har i de senere år hatt tre bispedømmer i Den norske kirke som kjenner systemet til topps. Disse har

gått god for innholdet i våre ritualer og uttalt at det ikke strider mot den kristne tro og/eller mot deres ordnasjonsløfter. Når tre biskoper i Den norske kirke har kunnet uttale dette, må da vel det tillegges større vekt enn bedømmelse av ordenen fra dem som står utenfor. Biskop Alex Johnson uttalte en gang: «Der er intet i vårt frimurersystem som er i strid med den kristne religion.» Og ennvidere sa han ved en anledning: «Dette burde alle prester i vårt land oppleve.»

Vårt frimurersystem innebærer en livslang skole. Per Sivle, som selv ikke var frimurer, har beskrevet denne livslange skole bedre enn noen annen. La hans dikt danne basis for våre tanker omkring vårt frimureri:

«Personlighetens Vekst igjennem

Prøvelse

ved Hjertets lutring og ved Viljens

Øvelse

Så felles Lykke blir fra Pligt til

Trang

det er fra Trin til Trin den Skolegang

der læstes dem, der er af Andevælt

til Himmeles Myndighed og Børger

ger rett.»

Med disse ord har Per Sivle skis-

sert hele det frimureriske arbeidsprogram og dets mål. Så kort og enkelt kan det sies. Så enkelt kan det formes, det som er et langt liv strev og kamp: Hjertets lutring og viljens øvelse, det er de basale graders innhold. Det er det som skal fremme personlighetens vekst gjennom prøvelse.

” Et holddepunkt utenfor en selv ”

Per Sivle sier videre: «Så felles Lykke blir fra Pligt til Trang.» I denne enkle setning ligger resultatet av personlighetens vekst. Når felles lykke er blitt et hovedinnhold i vårt liv, når felles lykke ikke lenger er en plikt, men en trang, da kan denne opplevelse av forståelse og samholdighet skape i oss en nødvendighet for et fast holddepunkt utenfor oss selv, skape en klippfest tro.

Våre fedre har skapt et sted som baserer seg på respekt for det forgangne, et sted hvor man kan oppleve ro, stil, form og verdighet. Disse basale prinsipper for menneskelig samkvem har vi et klart behov for. Vi må kunne by våre medlemmer noe annet enn det verden omkring kan gi dem. Vi må kunne gi dem en følelse av fast forankring i noe som er holdbart og som ikke endres med tiden.

Vi opplever med jevne mellomrom mistenkeliggjørelse og angrep på frimureriet. Disse angrep baserer seg også på den beskyldning at frimureriet kan representere en maktkonsentrasjon som kan true samfunnet og demokratiet. Vi må da i all enkelhet få lov til å si at nå har frimureriet arbeidet i vårt land i snart 250 år, og hittil har ingen kunnet peke på eller registrere den slags komplott.

Vi har imidlertid lært oss å leve med dette, fordi vi klart vet at vi intet har å skamme oss over. Ordenen består i dag av ca. 17 000 menn, og det har vært en opplevelse ved selvsyn å kunne registrere den store oppslutning og alvorlige interesse som finnes i alle ordenens lokale organer rundt om i hele landet. Når modne menn kan møtes til alvorlig arbeide med en så glødende interesse og innsatsvilje, burde bare dette i seg selv være en borgen for virksomhetens hederlighet og faste forankring.

Det er klart for meg at frimureriet har en fremtid også i det 21. århundre i kraft av sin tyngde, sin læreromåte og sin egenart. Vi må imidlertid være villige til å dele den erfaring med andre, også med omverdenen, den erfaring som vi selv har opplevd i livet er blitt rik på grunn av arbeidet i Frimurerordenen.